

Najczęstsze choroby pasożytnicze płazów

Lek.wet. Michał Kwiatkowski
Specjalista Chorób Zwierząt Nieudomowionych
Specjalista Chirurgii Weterynaryjnej

Protozoozy

Ichtiobodoza (Ichthyobodoosis, dawniej Costiosis)

Etiologia:

Ichthyobodo necator (syn. Costia necatrix) – wiciowiec występujący na skórze i skrzelach płazów wodnych.

Patogeneza:

Pasożyt przyczepia się do komórek nabłonka skóry i skrzeli, uszkodzając je mechanicznie i toksycznie.

Powoduje złuszczenie się nabłonka, obrzęk i wtórne infekcje bakteryjne.

Objawy kliniczne:

Osłabienie, niechęć do ruchu, przekrwienie skóry, utrata śluzu, zmatowienie powierzchni skóry, trudności w oddychaniu.

U kijanek – obrzęk i martwica skrzelii, zwiększona wentylacja wodna.

Rozpoznanie:

Mikroskopia świeżego preparatu skóry lub skrzelii (charakterystyczne wiciowce o drgających ruchach).

Etiologia:**Trichomonozą (Trichomonosis)**

Trichomonas sp., rzadziej Tritrichomonas sp. – wiciowce z błoną falującą.

Patogeneza:

Zasiedlają przewód pokarmowy i kloakę, powodując nieżyt jelit, wyniszczenie i biegunki.

Często przebieg subkliniczny, u osobników osłabionych przechodzi w postać objawową.

Objawy:

Biegunka, odwodnienie, wychudzenie, zmniejszona aktywność.

Diagnostyka:

Mikroskopia świeżego kału – ruchliwe wiciowce.

Etiologia: **Opalinizoza (Opalinidiosis)**

Opalina ranarum i inne Opalina spp. – orzęski symbiotyczne lub oportunistyczne.

Patogeneza:

Zamieszkują jelito grube płazów; w warunkach stresu mogą namnażać się nadmiernie, prowadząc do dysbiozy i upośledzenia trawienia.

Objawy:

Najczęściej bezobjawowo, czasem brak apetytu i spadek masy ciała.

Rozpoznanie:

Mikroskopia kału – duże, wielojądrowe orzęski o charakterystycznym ruchu ślizgowym.

Etiologia:

Hepatozoonoza (Hepatozoonosis)

Hepatozoon catesbianaie i inne gatunki; przenoszone przez hematofagi (np. pijawki).

Patogeneza:

Pasożyt wewnątrzkomórkowy, rozwija się w leukocytach i hepatocytach.

Powoduje powiększenie wątroby, anemię i osłabienie.

Objawy:

Letarg, bledosc błon sluzowych, utrata masy ciała.

Diagnostyka:

Rozmazy krwi barwione metoda Giemsy – widoczne gamonty w leukocytach.

Etiologia: **Entamoeba (Entamoebosis)**

Entamoeba ranarum i inne.

Patogeneza:

Zasiedla jelito grube; przy zaburzeniach flory może stać się patogenna.

Powoduje martwicowe zapalenie jelit i krwotoczne biegunki.

Objawy:

Wodnista lub krwista biegunka, wychudzenie, odwodnienie.

Rozpoznanie:

Mikroskopia kału (trofozoity z jądrami i pseudopodiami).

Trematodozy (przywry)

Etiologia:

Ribeirozioza

Ribeiroia ondatrae – przywra powodująca deformacje kończyn u kijanek i młodych płazów.

Patogeneza:

Metacerkarie lokalizują się w tkankach rozwijających się kończyn, zaburzając proces morfogenezy.

Występuje związek między zakażeniem a występowaniem deformacji w populacjach naturalnych.

Objawy:

Deformacje kończyn (nadliczbowe, skrócone, zrosnięte), zaburzenia ruchu, zwiększona śmiertelność.

Diagnostyka:

Badanie histologiczne i mikroskopowe tkanek – obecność cyst metacerkarii.

Haplometrioza i inn. Trematodozy jelitowe

Etiologia:

Haplometra cylindracea, Diplodiscus subclavatus, Gorgoderina spp.

Patogeneza:

Dorośle przywry bytują w jelicie cienkim, pobierając składniki odżywcze i powodując stan zapalny ściany jelita.

Objawy:

Biegunki, wychudzenie, osłabienie, spadek apetytu.

Diagnostyka:

Badanie kału – jaja przywr z wieczkiem (operkulum).

Uwaga!!!
Gyrodactylus sp

Nematodozy (nicienie)

Rhabdiasoza (Rhabdiasiosis)

Etiologia: *Rhabdias ranae*, *R. americanus*, *R. tokyoensis* – nicienie płucne.

Patogeneza:

Dorosłe formy bytują w płucach, larwy migrują przez skórę i układ krwionośny.

Prowadzą do zapalenia płuc, obrzęku i duszności.

Objawy:

Trudności w oddychaniu, wynurzanie się nad wodę, apatia, spadek apetytu.

Diagnostyka:

Badanie kału (larwy), sekcja – cienkie robaki w świetle płuc.

Etiologia: Capillarioza (Capillariasis)

Capillaria spp. (np. *C. ranae*).

Patogeneza:

Pasożyt jelitowy, uszkodza błonę śluzową i powoduje zespół złego wchłaniania.

Objawy:

Biegunka, wychudzenie, apatia.

Diagnostyka:

Mikroskopia kału – jaja z biegunami i czopkami.

Strongyloidoza (Strongyloidosis)

Etiologia:

Strongyloides sp.

Patogeneza:

Larwy wnikają przez skórę, rozwijają się w jelicie.

Powodują zapalenie skóry i jelit, czasem sepsę larwalną.

Objawy:

Świąd skóry, otarcia, biegunka, wychudzenie.

Cestodozy (tasiemce)

Spirometroza (Spirometrosis)

Etiologia:

Spirometra erinacei, S. mansonioides – płazy to żywiciiele pośredni.

Patogeneza:

Larwy (plerocerkoidy – spargana) lokalizują się w mięśniach i tkance podskórnej.

Objawy:

Guzkowate zgrubienia pod skórą, czasem niedowład kończyn.

Diagnostyka:

Sekcja – długie, spiralne larwy tasiemca w tkance podskórnej.

Etiologia:

Ektopasożyty

pijawki wodne (np. *Hemiclepsis marginata*, *Hirudo medicinalis*).

Patogeneza:

Pasożyty przytwierdzają się do skóry, wysysają krew, przenoszą pierwotniaki (np. *Trypanosoma*).

Objawy:

Anemia, bladość skóry, krwawienia, wtórne infekcje.

Diagnostyka:

Obecność pasożytów na ciele, mikroskopia krwi.

Splewka

Akarioza (Acaridosis)

Etiologia:

roztocze *Hirstiella* spp., Trombiculidae – pasożyty skóry i nozdrzy.

Objawy:

Świąd, zaczerwienienia, grudki, utrata śluzu.

